

Prediking over Zondag 6 vraag: 16 - 19

Waarom God mens werd

Vraag 16: Waarom moet Hij een waarachtig en rechtvaardig mens zijn?

Antwoord: Omdat de rechtvaardigheid Gods vorderde, dat de menselijke natuur, die gezondigd had, voor de zonde betaalde; en dat een mens, zelf een zondaar zijnde, niet kon voor anderen betalen.

Vraag 17: Waarom moet Hij tegelijk waarachtig God zijn?

Antwoord: Omdat Hij, uit kracht Zijner Godheid, de last van de toorn Gods aan Zijn mensheid zou kunnen dragen, en ons de gerechtigheid en het leven zou kunnen verwerven en wedergeven.

Vraag 18: Maar wie is deze Middelaar, Die tegelijk waarachtig God en een waarachtig rechtvaardig mens is?

Antwoord: Onze Heere Jezus Christus, Die ons van God tot wijsheid, rechtvaardigheid, heiligmaking, en tot een volkomen verlossing geschonken is.

Vraag 19: Waaruit weet gij dat?

Antwoord: Uit het heilig Evangelie, hetwelk God Zelf eerst in het paradijs heeft geopenbaard, en daarna door de heilige patriarchen en profeten laten verkondigen, en door de offeranden en andere ceremoniën der wet laten voorbeelden, en ten laatste door Zijn eniggeboren Zoon vervuld.

Liturgie

Psalm 146:3, 6

Psalm 48:6

Schriftlezing: Hebrëeën 10:1-14

Psalm 68:6, 10

Psalm 119:21

Psalm 126:2

Gemeente,

In de laatste catechismusprediking zijn we geconfronteerd met de vraag hoe de Middelaar Die de straf kan dragen en de gerechtigheid kan teruggeven, eruit moet zien. Toen is gezegd: Hij moet een *rechtvaardig* en *waarachtig mens* zijn en tegelijkertijd *waarachtig God*. Daarop borduurt Zondag 6 verder. Zondag 5 en Zondag 6 staan niet zo hoog genoteerd in de kerkelijke pers. Men vindt de catechismus op dit punt nogal nieuwsgierig. Het is steeds: waarom zus en waarom zo? Er komt geen eind aan het gevraag hoe de Middelaar er precies uit moet zien. Alsof wij in ons brein uit kunnen maken hoe de Middelaar eruit moet zien. Die klagers lijken op het eerste gezicht wel enig gelijk te hebben, want de catechismus is inderdaad nieuwsgierig uitgevallen. Men verwijst via deze catechismuszondagen naar een middeleeuws man, Anselmus, die een boekje geschreven heeft over de vraag waarom God mens werd: *Waarom werd God mens?* Deze Anselmus heeft inderdaad soortgelijke beweringen en stellingen in zijn, overigens lezenswaardige boekje, aan de dag gebracht. Alleen, en dat wordt meestal vergeten, Anselmus deed meestal niet alsof hij niet wist wie die Middelaar was. Hij begon bij het geloof in Christus en vanuit dat geloof in Christus had hij er plezier in, had hij er smaak in, om erover na te denken waarom de Middelaar was zoals Hij Zich heeft geopenbaard: waarachtig God en waarachtig mens.

Dat vinden wij hier terug. Het is dus niet zo dat in de Zondagen 5 en 6 een mens aan het woord is die van toeten noch blazen weet. Die in geen velden of wegen weet dat er een Middelaar bestaat. Integendeel, hier is die mens aan het woord die in Zondag 1 heeft beleden dat zijn enige troost in leven en sterven is dat hij het eigendom van Jezus Christus is. Dat wil niet zeggen dat er niet tegelijkertijd parallellen zijn voor mensen die tot die troost *gebracht* moeten worden. Dat is een andere zaak. Waarom zijn de Zondagen 5 en 6 niet aan de nieuwsgierige kant uitgevallen? In die zin dan, dat wij via ons bolletje, onze redeneermethode, tot een aannemelijk concept van de Zoon van God zouden komen? Wel, de catechismus gaat voluit uit van het geloof in Jezus Christus en denkt dan zeer gelovig na over de vraag waarom Hij én waarachtig mens én waarachtig God moet zijn. Het antwoord weten wij uit de Heilige Schrift.

Nu gaat Zondag 6 dus verder op dit punt en vraagt waarom Hij een waarachtig en rechtvaardig mens moet zijn. Dat is een Bijbelse zaak, want de mens heeft gezondigd. 'De ziel die zondigt, die zal sterven' (Ez. 18:4). Daarom wordt ons opnieuw de afstand tussen God en mens te binnen gebracht. Hij is rechtvaardig en wij zijn onrechtvaardig, Hij is heilig en wij zijn onheilig. De majesteit, de heerlijkheid van God is gekwetst. Dat is geen kleine zaak. Daarom wordt hier gezegd: De Middelaar wordt mens. Hij wordt *helemaal* mens. Dat wordt ons in de Bijbel voortdurend geleerd. Jezus is de tweede Mens, de tweede Adam, onze Nabestaande, onze Bloedverwant, onze lijfelijke Broeder, Die ons vlees en bloed is deelachtig geworden en Die de volle last van het mens-zijn op Zich heeft genomen. Die onder de wet is geworden. We hebben gelezen dat Hij ons in alles gelijk is geworden. Dat wil zeggen: Hij is een waarachtig mens. Daar komen wij verderop in de catechismus nog wel nader op terug.

In de tweede plaats is Hij een rechtvaardig mens. Hij beantwoordt vanbinnen en vanbuiten aan de eisen die God aan de mens stelt. Als een waarachtig en rechtvaardig mens kan Hij borg zijn. Er zijn verschillende andere mensen die zich daarvoor aangeboden hebben, maar hun borgtocht werd afgezegd. Denk maar aan Juda. Hij zegt tegen zijn vader Jakob dat hij borg zal staan voor Benjamin. Maar hij kon dat niet waarmaken. Mozes had zoveel liefde voor het volk van Israël, dat hij zei: 'Delg mij nu uit Uw boek' (Ex. 32:32). Paulus had zoveel liefde voor Israël onder de verharding, dat 'hij wel zou wensen verbannen te zijn van Christus voor zijn broederen naar het vlees' (Rom. 9:3), als Israël maar behouden werd. Maar dat kon allemaal niet, want hun adem was veel te kort en hun kracht ontoereikend.

Daarom is het Evangelie als Christus in Psalm 40 zegt: 'Zie, Ik kom.' Dat Hij nadert en Zich heiligt en niet afgewezen wordt in dat naderen en in dat Zich heiligen. Dat Hij niet gedood wordt als Nadab en Abihu, de zonen van Aäron, die vreemd vuur op het altaar brachten. O nee, Hij is in Zijn dienst als een volkomen vlekkeloos Lam geaccepteerd. Die Hogepriester, dat wil de catechismus ons leren, is uit de mensen genomen. Dat heeft een pastoraal doel. Ik weet niet of het u ooit is opgevallen dat het Evangelie nooit begint bij Jezus' eeuwige Godheid, maar bij Zijn mensheid. En waar het dat wel doet, schakelt het direct over op Zijn menswording, denk aan Johannes 1. God begint bij de mensheid van Christus als Hij u en mij wat wil leren. Daarom moeten wij ook bij de onderkant beginnen. Hij is zo diep in ons vlees getrokken, dat Hij ons gelijk is geworden. Zo komt Hij in de prediking op ons aan. Niet door ons dood te slaan vanwege Zijn Godheid. Die verbergt Hij. Hij gaat incognito Zijn weg in een menselijke gedaante. Hij is wel God, daarover straks, maar Hij presenteert Zich als mens. Een mens die ons 'in alles gelijk is geworden, uitgenomen de zonde'. Zo brengt de Heere God Zijn Zoon ons naderbij.

Komt Hij u nu ook nader in de prediking? Waar u eerst zo ver van Hem af stond? Zijn vernedering dient om ons beschaamd te maken. Om ons op de weg te zetten. Om ons aan te sporen. Doordat Hij een waarachtig en rechtvaardig mens is, hoewel heilig en afgescheiden van de zondaren. Dat is deze Middelaar die door God geëist én gegeven werd. Dat is een dubbele lijn. Enerzijds komt Hij van God, anderzijds gaat Hij tot God in de weg van het offer, buigt Hij Zich voor God neer. Hij is een volkomen Middelaar. Er mankeert niets aan. Of hebt u wat op Hem tegen? Hij heeft alles gedaan en alles betaald. En God aanvaardt Hem. God rechtvaardigt in en door Hem goddelozen door het geloof. Er is niemand in hemel en op aarde die daarop iets aan te merken heeft, want God rechtvaardigt én God veroordeelt. Daarom wordt ons dit gepredikt als een machtige troost.

In de tweede plaats wordt ons gevraagd waarom Hij tegelijkertijd of tezamen waarachtig God moet zijn. Dat is een diep mysterie. Hoe diep wij ook Christus in het vlees mogen trekken, in ons menselijk bestaan, er is altijd een achtergrond die ons ontgaat in ons natuurlijk verstand. Want Hij *kwam niet alleen van God*, maar Hij *was Zelf ook God*, hoe diep Hij Zich ook neerbuigt in de Evangelieën. Op een bepaald moment zegt Hij: 'Ik kom *van Boven*, terwijl u *van beneden* bent.' Johannes de Evangelist is door Jezus' vleeswording gebracht tot Zijn eeuwige achtergrond, het eeuwige zijn in God, tot Zijn Godheid. Dat was nodig, zegt de catechismus. Dat hebben wij niet uitgemaakt, maar dat heeft God uitgemaakt. Zijn schouders waren menselijke schouders en Zijn gedaante was een menselijke gedaante, maar Zijn Goddelijke natuur, Zijn God-zijn is Hem tot een eeuwige achtergrond geweest om de toorn van God jegens de zonde te kunnen dragen. De toorn van God is een ondragelijke zaak. Wanneer God de uitgebreidheid van Zijn toorn aan een mens openbaart, wordt hij als een stoppel verteerd. Wanneer Mozes in de woestijn de toorn Gods hoort tegen de kinderen van Israël, zegt hij: 'Want wij vergaan door Uw toorn; en door Uw grimmigheid worden wij verschrikt' (Ps. 90:7). Nu staat hier dat deze mens, Jezus Christus, de last van de toorn Gods alleen kon dragen omdat Hij Gods Zoon was. Uit kracht van Zijn Godheid heeft Hij die toorn dus gedragen.

Arme zondaren zijn altijd vol verbazing als zij deze Middelaar geopenbaard krijgen in de prediking, als ze zien dat Hij de zonde heeft gedragen. Dat Hij ze heeft weggedragen. 'Zie, het Lam Gods, Dat de zonde der wereld wegneemt' (Joh. 1:29). Dat is de ene kant. De andere kant is 'dat Hij ons de gerechtigheid en het leven zou kunnen verwerven en wedergeven'. Het wil zeggen dat wij niet met een middelaar van doen moeten hebben wiens handen te kort zijn. Er is niet minder dan Goddelijke kracht nodig om de schuld weg te dragen én de gerechtigheid thuis te brengen. Er is niet minder Goddelijke kracht nodig om Christus uit de doden op te doen staan dan om ons uit onze zondengraven te doen opkomen. Daarom is dat niet alleen een zaak van het verleden, maar ook van het heden, het hier en nu. Als Hij, hoe diep ook in het vlees gedaald en hoe ons ook gelijk geworden, niet waarachtig God uit waarachtig God was, dan hadden wij een middelaar die tekortschoot. Dan zou Hij ons niet kunnen verlossen. Wat is het rijk dat de Herder Zijn leven geeft en dat Hij als de Opgestane Zijn leven uitdeelt. Nu krijgt Zijn werk een eeuwige en Goddelijke waarde. Het is niet alleen het bloed van het Lam Gods, het is het bloed van de Zone Gods. Dat bloed heeft eeuwige waarde voor God, ook vandaag. Zo ontgaan wij de straf. Zo komen wij wederom tot genade en hebben wij gemeenschap met God. Door de tweede Adam, die ons in deze twee vragen voor ogen wordt gesteld.

Wanneer dan ook in de achttiende vraag gevraagd wordt: 'Maar wie is deze Middelaar, Die tegelijk waarachtig God en een waarachtig rechtvaardig mens is?' Dan wordt geantwoord: 'Onze Heere Jezus Christus, Die waarachtig God en mens is in één Persoon.' Wat hebben we even geleden gezegd? Dat de catechismus dit in zijn redeneermethode niet uit een bron van buiten de Bijbel, maar uit het Evangelie gehaald heeft. Nu gaan we naar de andere kant. De catechismus is tegelijk één stuk pastoraal werk. De Catechismus gaat er niet vanuit dat de mensen op de Middelaar en Zaligmaker staan te wachten. Hij gaat er ook niet vanuit dat wij Hem allemaal kennen, maar Hij weet ook van het gebracht worden tot de contouren van Zijn gestalte, van Zijn gezegende Persoon.

De kerk van God belijdt haar enige troost in leven en sterven in Zondag 6 en weet dat tegelijkertijd onder haar leeftijdgenoten en onder de jongeren en ouderen er mensen zijn die deze Middelaar nog moeten leren kennen. Voor wie nog vragen in de weg staan, mensen die ook meegenomen mogen en moeten worden naar die ene Persoon. Laat ik dat met een voorbeeld duidelijk maken. Als de Heere Jezus de ogen van de blindgeborene opent, vindt deze blindgeborene Hem in de eerste plaats als een *mens*. Zo spreekt hij ook. In de tweede plaats ziet hij Hem als een *profeet*. Naarmate het hem bestreden wordt, gaat hij Hem steeds meer prijzen. Wanneer Jezus hem, nadat hij uit de synagoge geworpen is, vindt op de straat en vraagt of hij in de Zoon van God gelooft, zegt deze man: 'Wie is Hij, Heere, opdat ik in Hem moge geloven' (Joh. 9:36)? Dan zegt de Heere Jezus: 'En gij hebt Hem gezien, en Die met u spreekt, Dezelve is het' (vers 37).

Deze man is vanwege zijn nood uitgegaan tot de mens Christus Jezus. Die krijgt steeds meer waarde voor hem, tot Jezus Zelf zegt dat Hij de Zoon van God is. Onze Heere Jezus Christus. Er wordt hier van Hem gezegd dat Hij van God geschonken is 'tot wijsheid, rechtvaardigheid, heiligmaking, en tot een volkomen verlossing'. Het zijn woorden die ongeveer weergeven wat er staat in 1 Korinthe 1:30. Daar wijst Paulus de gemeente van Korinthe er op dat er maar Eén de Bron van alle wijsheid, van alle rechtvaardigheid en van alle heiligheid is. En de Bron van volkomen verlossing. Wat die gemeente ook aan menselijke wijsheid in zich bergt en waarop ze zich als Grieken, als de bringers en de dragers van de cultuur van hun dagen, ook laten voorstaan. De apostel Paulus zegt: 'Uit Hem zijt gij in Christus Jezus, Die ons geworden is wijsheid van God, en rechtvaardigheid, en heiligmaking, en verlossing.' De catechismus heeft ervan gemaakt dat Hij ons is geschonken. Dat mag, daar komen we straks op terug. Maar in de Bijbel staat dat Hij ons van God *geworden* is. Dat wil zeggen dat Hij die heel lange weg van Adam en Eva tot Bethlehem en verder heeft afgelegd om bij ons te komen. De wording, de vleeswording van Jezus Christus.

Maar goed, *geschonken* is ook een Bijbels woord. We zouden zelfs kunnen zeggen dat, zoals onze vaders dat hebben geleerd, de Heere Jezus Christus in de belofte aan alle gedoopten is geschonken. Die schenking hielden zij vast tegen bestrijders van welke kant ook. De Zaligmaker wordt *in de belofte* geschonken aan hen die in het verbond zijn. Mits u onder schenking niet *toepassing* verstaat, maar het woord der belofte dat God vermaakt aan ons en onze kinderen. Daarom moeten wij naarstig onderscheid maken tussen *schenking* en *deelachtigmaking*. Want het geschonken zijn van de Heere Jezus Christus in het woord der belofte betekent niet dat wij Hem allen deelachtig zijn. Maar het betekent wel dat Hij zeer nabij is in het verbond, zeer nabij uw hart. Dat is het uitgangspunt geweest van de vaders, in wier geschriften wij dit uitvoerig en omstandig kunnen vinden. Hier wordt gezegd dat de Heere Jezus ons geschonken is. Dat wordt bedoeld in de zin van *deelachtig maken*. Want hier is het geloof aan het woord. Dat moet altijd aan het woord zijn, hoeveel of hoe weinig geloof er ook is. In de prediking is het geloof aan het woord. Dat mag toch? Veronderstel dat in de prediking het geloof niet meer aan het woord mag zijn, maar dat het ongeloof aan het woord moet zijn met alle vraagtekens die erbij horen, en wat al niet meer. Hij is óns van God geschonken. Dat is één stuk genade. Want in dat woord 'ons' zit alles wat een mens nodig heeft. Daar zit de persoonlijke verkiezing in. Daar zit de persoonlijke deelachtigmaking in. Daar zit de persoonlijke overgave in. Daar zit het persoonlijke geloof in.

We zijn begonnen bij Zondag 1. We hebben de rijke troost gezien. We hebben ook gezien hoe we aan die troost komen en hoeveel elementen of stukken daarvoor nodig zijn. We hebben de diepe weg van de kenbron van onze ellende, van de omvang en de aard en de strafwaardigheid van onze zonden stap voor stap nagegaan. Nu vraag ik u: 'Bent u nu ook meegegaan? Er onderdoor gegaan?' Want het doel van de prediking is niet alleen dat u onderwijs ontvangt, dat zeker ook, maar dat u tot het geloof gebracht wordt. Het is de bedoeling dat er mensen door die diepten heen, waar God ons altijd weer inbrengt, zullen uitmonden en uitkomen in dat zalige: Onze Heere.

Onze Heere, dat is iemand die het voor het zeggen heeft. *Kurios* in het Grieks. Iemand Die de macht heeft in de hemel en op de aarde. *Jezus*, dat is Zaligmaker, *Christus*, dat is Gezalfde. *Onze Heere Jezus Christus, Die ons van God geschonken is*. Ook van God geworden is tot *wijsheid*. Dan gaan we maar zo voort, elkander vragen stellend. Is Hij onze wijsheid? Onze wijsheid is het onoplosbare probleem: Hoe ben ik rechtvaardig voor God? Wat is Hij een wijze Raadgever als Hij ons al onze wijsheid op aarde doet vergaan! Als we de genade van het geloof ontvangen, willen we in niemand roemen en willen we van niemand weten, dan van Jezus Christus en Dien gekruisigd. *Wijsheid*. Dat staat uiteraard tegenover onze dwaasheid. *Rechtvaardigheid*. Dat betekent dat u en ik vol ongerechtigheid zijn en toch, in Christus, beantwoorden aan de norm die God stelt. *Heiligheid*. Dat betekent dat wij afgezonderd worden tot Zijn dienst en Koninkrijk. *Verlossing*. Daar staat nog een woordje voor. *Volkomen verlossing* staat er. Dat kan ook niet anders. Dat wil zeggen: er is geen gebrek aan dit Lam. U mag het keuren van alle kanten. U mag het bezien van Zijn Goddelijke zijden, van Zijn menselijke zijden. Dit Lam is geschikt tot een volkomen verlossing.

Maar dan dringt de vraag zich met ongekeerde kracht aan ons op: Waaruit weet gij dat? Er moet toch een kenbron zijn. We kunnen het toch niet op een vraagteken wagen? We kunnen toch niet eeuwig met onze twijfels blijven rondlopen? Waaruit weet gij dat? Weten staat aan de ene kant heel hoog genoteerd. Verbazend wat de wetenschap en de techniek presteren. Anderzijds staat weten in de kerk zeer laag genoteerd. Althans, bij sommigen. Als je vandaag de dag, je hoeft de knop van de radio maar om te draaien, mensen met elkaar hoort praten, zeggen ze: 'Nou, het was interessant. Het was aardig. Maar we zijn er niet uitgekomen.' 'Dat hoeft ook niet', zegt een ander, 'maar we zijn samen op weg. We zijn samen in gesprek.' Het lijkt wel alsof het niet weten nog hoger genoteerd staat dan het wel weten. Nu hebben we het bij weten niet over betweterij en zelfverzekerdheid die geen achtergrond heeft, maar we hebben het over de wetenschap van het geloof. Het geloof heeft kennis. Geloof heeft ook zijn eigen aard en zekerheid.

Er staat hier: 'Waaruit weet gij dat?' Nou, dat weten wij niet uit de schepping. Hoewel alle schepselen, groot en klein, in de schepping geschreven staan met letters die God ons leert. Daaruit weten we het niet. We weten het ook niet uit ons verstand. Want ons verstand is daar nooit op gekomen. We weten het ook niet uit onze bevinding, hoe noodzakelijk onze persoonlijke kennismaking met Christus en het leven uit Hem ook is. We weten het ook niet uit de wet. Er staat: 'uit het heilig Evangelie'.

Let er op. In het begin van Zondag 2 is gevraagd: 'Waaruit kent gij uw ellende?' Toen is geantwoord: 'Uit de wet Gods.' Waaruit weet gij dat Christus de Zaligmaker is? 'Uit het heilig Evangelie.' Een niet gering deel van het onverstand in het Woord Gods ligt aan gebrek aan onderscheiding tussen Wet en Evangelie. Hoe zeer ze ook op elkaar aangelegd en op elkaar betrokken zijn, toch moeten wij de wet nauwkeurig onderscheiden van het Evangelie. In de wet komt in grote lijnen de eis van God tot ons: Zo wil Ik u hebben! In het Evangelie komt tot ons: Zo begenadig Ik u! In de wet zijn alle weerhaken gelegd van: Gij zult en gij zult niet. Daar zijn alle voorwaarden gesteld. Maar het Evangelie is onvoorwaardelijk. In de wet wordt een mens verantwoordelijk gesteld en in het Evangelie stelt God Zich verantwoordelijk. Dat is zo'n onderscheid!

Natuurlijk zijn er allerlei verhoudingen tussen Wet en Evangelie, daar gaan we nu niet te diep op in, maar hier staan Wet en Evangelie niet alleen naast elkaar, maar ook haarscherp tegenover elkaar. Waaruit kennen wij onze ellende? Iemand zegt: 'Uit de krant.' Inderdaad, daar kun je een heleboel in vinden. Een heel goed antwoord. Maar je diepste ellende staat niet in de krant. Die vind je in de heilige kenbron van Gods wet. Waaruit weet je dat de Verlosser er is? Uit het heilig Evangelie. Evangelie betekent: een heel blijde boodschap. Een boodschap die je blij maakt, vanbinnen en vanbuiten. Want het Evangelie belooft. Belofte en geloof zijn op elkaar betrokken.

Waar komt het Evangelie vandaan? Dat komt bij God vandaan. Dat zegt God ook, want God is de eerste Prediker geweest. Toen waren er nog geen mensen die dat konden doen, daarom heeft God het Zelf gedaan. Nu gebruikt Hij mensen daarvoor. Hij is de eerste Evangelieprediker geweest aan onze voorouders Adam en Eva in het paradijs. Daar heeft Hij bij al de bedreigingen gezegd: 'En Ik zal vijandschap zetten tussen u en tussen deze vrouw, en tussen uw zaad en tussen haar Zaad; Datzelve zal u de kop vermorzelen en gij zult Het de verzenen vermorzelen' (Gen. 3:15). Dat is het eerste Evangelie. In een knop, in de kern, daar zit alles in. Daar zit de Middelaar in. Daar zit Gods toekeren en toewenden naar mensen in.

Met dat Evangelie, gemeente, is God doorgegaan. Hij heeft het laten verkondigen door de heilige patriarchen en profeten. Noem ze allemaal maar op: Henoeh, Noach, Abraham, Izak, Jakob, Melchizedek, Job, Mozes en Jozua. Ze hebben allemaal het Evangelie verkondigd. Het Evangelie maakt zogezegd geschiedenis, maar brandt tegelijkertijd in die geschiedenis in. Het laat zich nooit inkapselen in die geschiedenis. Het laat zich nog veel minder wegmoffelen in de geschiedenis en nog véél en véél minder in een bepaalde situatie helemaal in de geschiedenis opbergen. Maar het Evangelie verheft zich altijd torenhoog tegen de geschiedenis. God is ermee begonnen. De patriarchen en profeten zijn ermee doorgegaan. En God is ook nog zo vriendelijk geweest om, net als in een schoolklas, wat prenten en afbeeldingen te geven in de ceremoniën, offeranden en plechtigheden. Daar kan ik nu niet breed op ingaan. Het is een feest om alle offeranderen en symbolen in het Oude Verbond, alle feesten en plechtigheden met het oog op Christus te lezen. Want waar ging het om? De Heere heeft in het Oude Testament niet alleen gezegd: 'Mensen, jullie zijn verkeerd en er is een offer en daarmee worden de verhoudingen hersteld.' Dat is niet het enige geweest, want Hij heeft in de offers Christus laten prediken. Dat wordt vandaag hevig ontkend. Het Oude Testament moet je waterdicht lezen. Je moet het lezen zoals het er ligt. Dat doe ik ook, maar Christus geeft ogen om het te lezen zoals Hij het Zelf las. Hij las er Zijn Eigen geschiedenis in.

Denk erom dat u het Oude Testament niet uit de hand laat vallen. Als we naar school gaan, weten we meestal dat we in Nederland geboren zijn. Als we op school zijn, gaat de meester niet alleen de kaart ontrollen van Nederland, maar ook die van Europa. Dat is een heel stuk meer. Ten slotte krijgen we onderwijs over de aardbol: de hele aarde, alle landen van de wereld. Zo doet God ook. Hij zegt niet alles ineens, maar Hij geeft bij het hoorbare onderwijs, het zichtbare onderwijs in de offeranderen, brandoffers, slachtoffers, zondoffers, zoenoffers, schuldoffers en noem ze allemaal maar op. Wij gaan langs het brandofferaltaar het voorhof in. Daar vloeit bloed. Je kunt niet in het heilige komen, laat staan in het heilige der heiligen, als niet eerst je schuld vergeven, je zonden afgewassen zijn. In het heilige zie je een gouden kandelaar staan met zeven armen: het eeuwige licht Gods. 'Ik ben het Licht der wereld; die Mij volgt zal in de duisternis niet wandelen, maar zal het licht des levens hebben' (Joh. 8:12). Ook zie je de tafel der toonbroden staan, het Woord dat uit de hemel neergedaald is. Ten slotte zie je het reukofferaltaar staan: 'Mijn beê met opgeheven handen, klimm' voor Uw heilig aangezicht, als reukwerk voor U toegericht' (Ps. 141:2 ber.).

De hogepriester mocht eenmaal in het jaar in het heilige der heilige kijken. Hij wist dat onder het verzoendeksel de wet lag. Die lag daar niet begraven, maar die was wel omlijst door het verbond der genade, de ark met het bloed van de verzoening erop. God woonde in vrede bij Zijn volk. 'Zie, de tabernakel Gods is bij de mensen' (Openb. 21). Dat is de doorgaande, verwonderde uitroep van de Kerk, die doorklinkt tot aan het einde van de wereldgeschiedenis, het nieuwe Jeruzalem komt. Dat heeft God allemaal laten voorbeelden en verkondigen.

‘En ten laatste door Zijn eniggeboren Zoon vervuld.’ Vervuld, vol gemaakt. Hij moest er alleen nog maar in komen staan. Alle structuren, alle vormen, alle wegen waren gereed. Hij kwam er in staan. Vandaar dat Hij ook wel het Lichaam der schaduwen wordt genoemd. Nu staat hier dat wij dat weten ‘uit het heilig Evangelie’. Christus is nooit los te maken van het heilig Evangelie. Ik kan u nu reeds zeggen: ‘Als hier een zondaar zit die zegt: “Ik word elke dag naar beneden geslagen en heb geen enkel houvast ...” Er is één onvoorwaardelijk Houvast. Dat is het heilig Evangelie.’ Dat Evangelie stelt geen eisen, maar wordt onvoorwaardelijk van God uit uitgewerkt in het hart. Kijk, als dat er niet was, zouden we eeuwig in de duisternis rond moeten tasten. Dan zouden we nooit van een onzer kunnen zeggen: ‘Hij of zij is in Christus ontslapen.’ Dan zouden we nooit kunnen zeggen: ‘Het is door de band aan het Woord.’ Al de eeuwen zien op Hem neer. Al de Schriften zijn van Hem vervuld. Filippus zei tegen Nathanaël: ‘Wij hebben Dien gevonden, van Welke Mozes in de Wet geschreven heeft, en de Profeten, namelijk Jezus, de Zoon van Jozef, van Nazareth’ (Joh. 1:46). Daar hebt u het. Dat is een kostelijke zaak. Wat is het een troost dat de zaligheid alleen in Christus is!

Dat is de leer der Schrift. Daar is geen speld tussen te krijgen. Dat is ons klaar en helder geopenbaard. Dat is de vaste grondslag van het heil. Alleen door God tot God. Die troost, daarin hebben wij ons ook te beproeven. Namelijk, of wij in het geloof zijn. De beleving van de zaligheid, van de Zaligmaker, gaat altijd gepaard met de inleving van onze blindheid en strafwaardigheid, van onze vuilheid, van onze onmacht en gruwelijke zonden, waardoor wij Gods straffen hebben verdiend. Daardoor raken wij verslagen. Dan blijft de vraag altijd aan de orde: Hoe moet het verder?

Wat is het groot, wanneer er begeerten in het hart ontstaan, werkzaamheden. Dat u geen rust meer hebt bij het uwe, maar dat u al de zaligheid gaat zoeken in de Zaligmaker. Die wordt u van Godswege aangewezen. Dat wij het anker van het geloof buiten onszelf zouden laten vallen. God heeft zo’n achting voor Zijn Zoon en voor het werk dat Hij deed, dat Hij zegt dat in Hem al Zijn welbehagen rust. Wanneer hier nu zondaren zijn die achting hebben voor de Heere Jezus, dan ziet de Vader met welgevallen op hen neer. Zondaren die Hem hoogachten, die Hem nodig krijgen, voor wie Hij zo gepast wordt. Kijk, dat geeft ook gebedsstrijd om u aan Hem over te geven. We hebben alles daarin tegen. Die strijd gaan we niet beschrijven. God doet met ieder mens zoals het Hem behaagt, maar de strijd om onszelf kwijt te raken, ons aan Hem over te geven, dat is de strijd van het geloof.

Nu zegt de catechismus: Hij is niet ver van u, want Hij is van God verordineerd, aangewezen tot wijsheid. Dat wil zeggen dat Hij mensen de weg wijst, in kleinere en grotere dingen, maar vooral naar Zichzelf toe. Jezus, dé Wijsheid, is een Zaligmaker waar u alles aan hebt. Mensen die schuldig zijn, krijgen kwijschelding van straf. Mensen die hartelijk moeten beamen voor God en de mensen: ‘Ik heb de straf helemaal verdiend.’ En dat Hij nu voor ons staat als de Heere, onze Gerechtigheid. Wij zijn hatelijk en gruwelijk, onheilig en onrein. Dat Hij nu onze heiliging is! Dat Hij dat ook uitwerkt in onze ziel, daar spreken we later wel eens over.

Dat Hij nu geschonken is tot heiliging, ja, dat Hij geschonken is tot een volkomen verlossing voor mensen die gekluisterd liggen in de banden van de zonden en de dood! Jezus is een volkomen Verlosser. God is met dit Lam tevreden. U ook? Hebt u aan Hem genoeg, voor tijd en eeuwigheid? Als u zegt: ‘Hoe weet ik dat?’ Dan zeg ik: ‘Door het heilig Evangelie.’ ‘Die tot Mij komt, zal Ik geenszins uitwerpen’ (Joh. 6:37). Dat alleen geeft bevrijding. Maar als wij daaraan geen kennis hebben, staan wij heel ver af. Zo ontzettend ver als de verloren zoon van zijn vader af stond, voordat zijn ogen open gingen. Zó ver! Dan zijn we helemaal vervreemd van God onze Maker en Christus onze Redder. Dan doet het Woord des Evangelies ons geen nut, omdat het niet met het geloof gemengd is.

Het geloof is de wortel van genade, voor alle weldaden en zegeningen onmisbaar. Dat is een waarschuwing ter opwekking, om toch wakker te worden. Want u wordt genodigd, ernstig genodigd. U wordt door de Heere Jezus Christus genodigd zoals u bent, om zó te komen. Het ergste wat Jezus tegen de Joden zegt is: 'Gij wilt tot Mij niet komen.' Als dat met u zo is, stel ik u voor 100 procent verantwoordelijk. Ik zeg u dat uw bloed op uw eigen hoofd is, als u op zo'n grote zaligheid geen acht geeft. Wees gewaarschuwd! Tegelijkertijd is het een opwekking wanneer het geestelijke leven door het Woord en door de Geest in ons hart gewerkt is, om op te wassen in de kennis en de genade van de Heere Jezus Christus. Als u, die nog door zoveel schommelingen en schuddingen heengaat, almaar vaster leert schuilen in Jezus Zelf, gaat u Hem prijzen. Want Hij is een Zaligmaker waar je, om het zo eens te zeggen, mee voor de dag kunt komen.

Hij is een Zaligmaker Die weliswaar niet hoog genoteerd staat onder de mensen, o nee. Maar Eén Wiens heerlijkheid mag worden uitgedragen. Eén waardoor u zó gelukkig bent. Want Jezus zegt: 'Uw ogen zijn zalig, omdat zij zien' (Matth. 13:16). Onze God zal alles wat u in uw nooddrift niet missen kunt, vervullen. Wat geeft dat een afhankelijk leven. Wat vermaant de Heere ons om naar dit Evangelie te wandelen!

Amen.